

Der er omdelt Betænkning over Statsrevisionens Betænkning over Statsregnskabet 1874—75 med Forslag til Beslutning af Rigsdagen over Statsregnskabet for den nævnte Periode. Endringsforslag til den forestaaende første Behandling af denne Sag, der foretages efter Reglerne for Lovforslags 2den Behandling, indfalder til Torsdag Middag Kl. 1.

Næste Møde vil blive afholdt i Morgen Kl. 1, og Dagsordenen vil da være:

Første Behandling af:

Forslag til Lov indeholdende Tillæg til Lyendeloven.

Mødet havet Kl. 2, 55 Min.

Otte og halvtredstindstyvende Møde.

Torsdagen den 10de Januar Kl. 1

Sekretæren, Bernsen, oplæste Protokollen for forrige Møde, som derefter blev understrevet.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af „Forslag til Lov, indeholdende Tillæg til Lyendeloven.“

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 173 ff.)

Holstein: Jeg tror, at Forholdene ere noget forandrede, siden dette Lovforslag første Gang kom frem. Der var den Gang et Slags Røre og et Slags Frygt i Befolkningen med Hensyn til Lyendeforholdet, som noget har lagt sig. Den Skræk, som den Gang fandt Sted, og den Tro paa, at det var nødvendigt at gribe til strengere Politiforholdsregler og strengere Lovbestemmelser for at skaffe et godt eller i ethvert Fald et betryggende Forhold tilveie imellem Husbonden og Lyendet, har noget lagt sig, samtidigt med at Troen paa, at man ad denne Vej naaer ret vidt, ogsaa noget er svunden. Man er mere kommen til Erkendelse af, paa den ene Side at man tidligere overdrev lidt, og paa den anden Side, at skulle de Mangler, som findes paa dette Omraade, rettes, maa det ske ad en anden Vej end ad Lovgivningens. Dette har jeg strax villet forudskikke, hvad jeg igrigt har at sige med Hensyn til Lovforslaget, navnlig af Hensyn til den Maade, hvorpaa Sagen er behandlet i det andet Thing, for at man ikke skal tro, at der fra vor Side er

en saadan Frygt for, at denne Lov ikke skal komme ud, at vi skulde gaa ind paa Alt, hvad der fra andre Sider er blevet forlangt, hellere end at den Ulfke skulde indtræde, at Loven ingen Vej kom. Dermed skal dog ingenlunde være sagt, at jeg tror, at der her i Thinget er en fjendtlig Stemning imod Loven, og det kan der saa meget mindre være, som den jo i det Væsentlige er af lignende Indhold som det Lovforslag, der ifjor blev vedtaget her i Thinget. Det Forslag, som ifjor blev forelagt her af Justitsministeren, var jo endel strengere, og navnlig indeholdt det et ubetinget Raabud om, at der skulde oprettes Kontrakter mellem Lyendet og Husbonden. Denne strenge Bestemmelse blev afløst af en anden Bestemmelse, hvorefter det overlodes til den frie Overenskomst, hvorvidt man vilde have en saadan Kontrakt eller ikke. Dette skete efter Overenskomst i Udvalget mellem Udvalgets samtlige Medlemmer og den ærede Minister, som i denne Sag viste sig meget imødekommende imod Udvalgets Ønsker ifjor, og som — det skal jeg anerkende — ogsaa under Sagens Behandling i Landstinget i Aar bestemt har fastholdt, i det Mindste i det Væsentlige, det Standpunkt, som han havde indtaget overfor os. Af samtlige disse forudgaaende Forhandlinger, og den Maade, hvorpaa Ministeren har stillet sig, følger naturligt, at Sagen, i det Mindste efter min Opfattelse, bør behandles videre og søges fremmet heri Thinget, men naturligvis væsentlig paa det Grundlag, hvorom man ifjor blev enig. Der er imidlertid i selve Lovforslagets Text foretaget Forandringer, der ikke ere saa ganske ubetydelige. De vedrøre ikke den Paragraf, som man ifjor enedes om, nemlig § 7; den er i det Væsentlige uforandret. Der er deri kun gjort en Tilføining om, at den Raategning, der angiver Tjenestetidens Længde, kan underskrives af Fæstemanden paa vedkommende Paris Begne. Det er ikke nogen stor Forandring. Ligeledes er Lovforslagets §§ 2, 3 og 4 fuldstændig uforandrede, og det Samme gjaelder om §§ 6, 10 og 11. Med Hensyn til § 1 er der derimod sket en meget betydelig Forandring. Lovforslaget, saaledes som det ifjor kom fra Regjeringen, gik kun ud paa ved Tvang at indføre Fæstemand af det nye Slags i Kjøbenhavn og Kjøbstæderne, medens det stillede sig i Udfigt, at saadanne ogsaa kunde indføres i Landkredsene. I samme Retning gik Forhandlingerne i Udvalget, og det blev ogsaa Resultatet af Udvalgets Arbejder, at man indskrænkede Bestemmelserne om, at der skulde findes saadanne autoriserede Fæstemand, at Fæstemandsvirksomheden ikke skulde være fri, til kun at gjaelde for Kjøbenhavn og Kjøbstæderne, medens det blev overladt til Amtsraadene paa Landet at indstille til Ministeren, at Bestemmelsen skulde udvides til vedkommende Landkreds. Sagen blev saaledes den Gang lagt i det kommunale Raads Haand;